

ако за парче металъ е назначена такава цѣна съ каквато той са продава на кюлчета, тогава нѣма да има разлика. И наистина, не е-ли всё сѣщото: размѣнявали нѣкое нѣщо за храна, кожа или злато? Ще са намалѣ цѣната на храната или на кожитѣ — сичкитѣ други кожи ще поскъпнѣтъ; ще са намали цѣната на златото — ще стане сѣщото. Но когато паритѣ са правѣтъ отъ материялъ, който има най долня цѣна, когато количеството имъ може да са увеличи безмѣрно, тогава мѣжду размѣнната и парична цѣна, поражда са голѣма разлика. Да кажемъ, при размѣната за кило ржжъ зехъ чифтъ обуца; при продажбата ѣ съ пари зехъ за нея 20 гр., и слѣдъ една недѣля отивамъ въ града за обуца, но въ тѣзи недѣля паритѣ по причина че царщината пуснала пакъ много новонасѣчени, спаднали двойно, а цѣната на стокитѣ са качила двойно, а съ тѣхъ наедно и — обуцата; по-напрѣдъ тѣ стрували 20 гр. Какво ще правѣ сега азъ съ двѣтъ си рубли? Разбира са, азъ ще изгубѣ.

Отъ това са вижда колко прѣдпазливѣ трѣба да бѣдѣтъ правителствата, като пуцатъ нови каймета! По-напрѣдъ имало само металически пари; подиръ на нѣкои отъ обществото имъ дошло на умъ да замѣстѣтъ часть отъ металическитѣ пари съ книжни. Но какъ да ги замѣстѣтъ? Никой нѣма да си даде нито златото, нито среброто за книжка която нищо не струва, но на, ако бѣше възможно да ги размѣнуваме, кога ни потрѣба, пакъ на злато, тогава работата е друга, — нѣма да ни е страхъ че ще останемъ съ нищо и никакви едни написани книжки въ рѣцѣтъ си. Работата тѣѣ била и направена. Правителството изевило, че пуца кредитни билети (каймета): които искатъ да си имѣтъ отъ тѣхъ, нека додѣтъ въ банка и да си размѣнѣтъ златото или среброто за тѣхъ. Ако нѣкому отъ тѣзи, които имѣтъ такива билети, дотрѣбать до нѣкого металически пари, то въ